

חקלאיות וחקלאים יקרים,

השבוע האחרון וסוף השבוע במיוחד התאפיינו בעומסי חום כבדים וקיצוניים, שהציבו אתגרים לא פשוטים לחקלאים. זוהי תזכורת חשובה לכולנו, **בראות העובדים היא מעל הכול**. אנא הקפידו על גילוי ערנות, דאגה לצל ולמים זמינים, והתאמת עומסי העבודה בתנאי החום הללו. להלן העדכונים המרכזיים של השבוע:

לקראת בחירות 2026**נושאים שוטפים****נהלים סקרים ושונות****אירועים וכנסים****נושאים שוטפים:**

● **אושר פטור מהיטל השבחה למערכות אגרו וולטאיות** - ב כינוס מיוחד של הכנסת ביום שלישי שעבר (28/7) ולאחר שהנושא אושר בוועדת ההסכמות, עברה במליאה הוראת שעה, המעניקה פטור מתשלום היטל השבחה למשך שנה עבור מערכות אגרו-וולטאיות, במסגרת תיקון פקודת העיריות. אישור התיקון בכנסת מגיע לאחר פעילות ממושכת ומאומצת שהובלנו יחד עם ההנהגה החקלאית וגורמים נוספים בענף, במטרה לצמצם חסמים כלכליים ובירוקרטיים, לעודד הקמת מערכות אלו ולחזק את השילוב בין חקלאות פעילה לייצור אנרגיה מתחדשת. זהו צעד חשוב ביותר עבור החקלאות הישראלית, משק האנרגיה והמאמץ הלאומי להרחבת השימוש באנרגיות ירוקות. הפטור מהיטל השבחה מסיר חסם משמעותי שניצב בפני החקלאים שביקשו לקדם מיזמים אגרו-וולטאיים, ומאפשר לנצל את הקרקע באופן מושכל, תוך שמירה מלאה על הפעילות החקלאית והפקת אנרגיה נקייה לטובת כולנו. אנו מבקשים להודות ליו"ר ועדת הפנים של הכנסת, ח"כ יצחק קרייזר ולח"כ מטי צרפתי הרכבי, על הסיוע הרב והמחויבות העמוקה לקידום התיקון. תודה מיוחדת שלוחה גם לחברי הכנסת רם בן ברק, אלון שוסטר, ששון גואטה, יהוראי להב הרצנו, יעקב אשר, מירב בן ארי ואופיר כץ, שפעלו לקידומו ולגיבוש התמיכה הנדרשת לאישורו במליאה. העובדה שהצעת החוק עברה בכינוס מיוחד מוכיחה כי גם בתקופה מורכבת החקלאות הישראלית עומדת לנגד עיני מקבלי ההחלטות וניתן לקדם מהלכים חשובים בהסכמה רחבה. אנחנו נמשיך לפעול ללא הרף להסרת חסמים ולקידום פתרונות שיאפשרו לחקלאי ישראל להתפרנס בכבוד, להתחדש ולשמור על הקרקע החקלאית לדורות הבאים.

● **הארכת רישיונות עבודה לעובדים זרים בשנה נוספת** – על רקע אתגרי המלחמה והמאמצים המתמשכים להבטיח את הרציפות התפקודית וביטחון המזון של ישראל, אנו שמחים לעדכן שאושרה הארכה של רישיונות העבודה (ב/1) לעובדים זרים בענף החקלאות לתקופה של שנה נוספת. לפי מכתבו הרשמי של ראש מינהל עובדים זרים משה נקש (המצורף [כאן](#)). ההארכה מיועדת לחקלאים שעומדים בתנאים הבאים:

1. עובד עם רישיון בתוקף – לא ברחן.
2. נכנס במסגרת הסכם בילטרלי.
3. מסיים 63 חודשי העסקה בין התאריכים 1/7/2026 ועד 30/6/2027.
4. העובד עבד לפחות שנה אצל אותו מעסיק המבקש להאריך לו את הרישיון.

נדגיש כי ההארכה אינה אוטומטית, על החקלאי (או הלשכה הפרטית המייצגת אותו) להגיש בקשה פרטנית עבור כל עובד לכתובת הדוא"ל Agro-Permit@piba.gov.il, כאשר הגשת הבקשה כרוכה בתשלום אגרות כחוק. אנו מודים לשר החקלאות וביטחון המזון ח"כ אבי דיכטר, לראש רשות האוכלוסין בועז יוסף, לבכירי רשות האוכלוסין משה נקש ומיטל כהן לבכירי משרד החקלאות וביטחון המזון יובל ליפקין ויאנינה פליישון על הסיוע והעזרה באישור ההארכה.

- הגדלת הקצאת המים השפירים לחקלאות לשנת 2026** – בהמשך לעדכון משבוע שעבר [הודיע](#) השבוע משרד החקלאות שמועצת רשות המים צפויה לאפשר אספקת עד 15% מים שפירים נוספים לחקלאות במערכת הארצית, מעבר לכמות הקבועה ברישיון ובהתאם ליכולת מקורות המים, למגבלות התשתית ולכללים שנקבעו. במקביל הושלם סבב ההערות לתיקון תקנות שיאפשר ניהול יעיל יותר של יתרות המים באזור סובב הכנרת. המהלכים קודמו בעקבות הצגת מצוקת החקלאים על ידי משרד החקלאות וביטחון המזון והתאחדות חקלאי ישראל בפני מועצת רשות המים. למשרד הוגשו 308 בקשות ועררים לתוספות מים שפירים בהיקף כולל של כ-35.8 מיליון מ"ק. אנחנו מקווים שמועצת הרשות תחליט בשבוע הקרוב. במקביל אנחנו ממשיכים לעשות מאמצים מול חברי מועצת רשות המים בכדי שהתעריף של המים שבתוספת לא יהיה מחיר חריגה רבו ככולו.
- שחרור רכבים מגיוס לצה"ל** – אנו מקבלים פניות בנושא רכבים שגויסו בגלל המצב לצה"ל, ולכן מפרסמים בשנית את הבקשה המקוונת לשחרור הרכבים בשל הצורך הקריטי ברכבים אלו לעבודות ולניהול המשך התפקוד "במשק החקלאות", המוגדר כמשק חיוני לשם המשך הרציפות התפקודית ושמירה על ביטחון המזון. לפרטים נוספים (כגון מי זכאי להגיש ועוד) לחצו [כאן](#), ולהגשת בקשה מקוונת לחצו [כאן](#).
- לקראת דיונים על עתיד ענפי הצומח** – ביום שלישי (28/7) השתתפנו בישיבת עדכון, במועצת הצמחים, לקראת הדיונים הקרובים על עתיד ענף הצומח, בהשתתפות מנהלים ממועצת הצמחים, אנשי משרד החקלאות וביטחון המזון, פורום יסודות ויועצים חיצוניים. מטרת הישיבה היה לעדכן את המשתתפים בדבר הדיונים שצפויים להתקיים בתקופה הקרובה עם משרד החקלאות ומשרד האוצר בדבר עתיד ענפי הצומח. במהלך הדיון נסקרה חשיבות חיזוק הוודאות הרב שנתית של החקלאים באמצעות שילוב בין הגנה מכסית "לקופסא" של תמיכות ישירות ורשתות בטחון, תוך מינוף תפיסת "ביטחון המזון", צמצום פערי התיווך והעלאת רווחיות החקלאים. בסיכום הוחלט, להכין את הענפים לתרחישים השונים שצפויים, להתאים מנגנוני תמיכה רחבים ורב שנתיים, ולשלב את נציגי הענפים בדיונים הבאים.
- התמודדות עם המשבר בענף הירקות לתעשייה וגיבוש צעדי חירום** – ביום שלישי (28/7) השתתפנו בישיבה במועצת הצמחים בנושא המשבר העמוק בענף הירקות לתעשיית השימורים והקפואים, המתבטא בירידה בהיקפי הגידול, קושי להתחרות ביבוא מוזל, צמצום פעילות מפעלים והסבת שטחים לגידולי מספוא וחיטה. הישיבה נערכה בשיתוף ארגון מגדלי הירקות ארגון עובדי הפלחה, נציגי מגדלים מרחבי הארץ, אנשי מועצת הצמחים ונציגים ממשרד החקלאות וביטחון המזון. המשבר הוחמר בעקבות הורדת המכסים, חלקם בטעות וחלקם באופן מכוון והיחלשות הדולר מול השקל. כדי לנסות להתמודד עם המשבר ולמנוע את קריסת התחום (חקלאות ותעשייה) הוחלט לאסוף נתונים כלכליים מסודרים במטרה לגבש הצעה להסדר לטווח המידי והארוך. לאחר שנגבש הצעות לפתרון נערב את אגף התקציבים וננסה לרתום גורמים ממשלתיים ותעשייתיים (כגון משרדי הכלכלה וההסתדרות ואיגוד יצרני המזון). ננסה גם לתכנן סיור בשטח ונקיים ישיבות המשך בנושא.
- תופעת נטישות העובדים הזרים בענף החקלאות** – ביום שלישי (28/7) קיימנו ישיבת זום בנושא "תופעת נטישות העובדים הזרים בענף החקלאות". בישיבה השתתפו חברי הוועדה לעובדים זרים של ההתאחדות בראשותו של דורון ליבנה, מיטל כהן ושמעון זיגג מרשות האוכלוסין וההגירה ודנה שיטריט ראש תחום עובדים זרים במשרד החקלאות וביטחון המזון. בדיון נסקרה תופעת זליגת העובדים לענפים מקבילים והתמודדות החקלאים עם אובדן כוח אדם, לצד אתגרי האכיפה והתופעה של העסקת נוטשים בתוך הענף. כצעדי המשך, הוחלט על הקמת ועדת משנה מצומצמת בראשות דורון ליבנה, קיום פגישת המשך עם רשות האוכלוסין, הפצת חומרי הסברה לחקלאים ומיסוד השיח על בסיס רבעוני. **אנו מודה למיטל כהן ושמעון זיגג על ההשתתפות בזום ותודה לכל המשתתפים על השיח הפורה ושיתוף הפעולה.**

• חקלאות בתקשורת – בשבוע האחרון החקלאות כיכבה בתקשורת במגוון כתבות:

- **בכלכליסט:** "בניסיון למנוע את מכסי טראמפ: הממשלה תאסור יבוא מוצרים שיוצרו בעבודת כפייה" – [מאמרו של אדריאן פילוט](#). ממשלת ישראל מקדמת בדחיפות הצעת מחליטים לאיסור יבוא מוצרים שיוצרו בעבודת כפייה, במטרה להתאים את החוק הישראלי לתקן האמריקאי ולהביא להסרת ישראל מרשימת המדינות שצפויות לספוג מכסים חדשים מממשל טראמפ.
- **במעריב – "כשל השוק בחקלאות הישראלית: כך הריכוזיות והיעדר התחרות מייקרים את סל המזון"** – [מאמרו של שלמה מעוז](#). מחירי הפירות והירקות מזנקים בשל ריכוזיות גבוהה והחרגות בחוק התחרות המאפשרות לגורמים מסוימים (כמו מושבים השולטים בנתחי שוק נרחבים) להכתיב מחירים. המשבר מוחמר בשל מגבלות יבוא, חרמות ופגיעה בחקלאות במלחמה, ומצריך רפורמה לתמיכה בהתייעלות, יבוא מבוקר ופתיחת הענף לתחרות..
- **בישראל היום – "פחות משקים, פחות חקלאים: המשבר שמאיים על ביטחון המזון של ישראל"** – [מאמרו של אסף גול](#). הענף סובל ממחסור חמור בדור המשך – מספר המשקים צנח ב-60% בארבעה עשורים, וגיל החקלאי הממוצע עלה ל-65. למרות הטכנולוגיה המתקדמת בתחום, צעירים נמנעים מלהיכנס לענף עקב תדמית מיושנת, עלויות גבוהות, אי-ודאות רגולטורית וחוסר אמון במערכת הממשלתית ובמשרד האוצר.

לקראת בחירות 2026:

לקראת הבחירות הקרובות, שיתקיימו ב- 27 באוקטובר 2026, ניסחנו יחד עם מכון יסודות, **חמש** משימות לאומיות שנציג למפלגות ונציע להן לשלב אותן במצע שלהם לבחירות הקרובות. בהמשך ננסה יחד עם מכון יסודות, לסייע למפלגות שיקימו את הממשלה הבאה בניסוח הסעיפים הנוגעים לחקלאות בהסכמים הקואליציוניים ונגיש הצעות "מחליטים" במטרה שיאושרו בממשלה ב-100 ימים הראשונים של כהונתה. החל מהשבוע, נביא בכל פעם משימה אחת כדי לשתף אתכם בתהליך ובחזון שאנו מובילים. המעורבות והניסיון שלכם מהשטח חיוניים לנו. אם יש לכם הערות, תובנות או מחשבות בנושא, אשמח מאוד אם [תיצרו קשר](#) עם **אילנה דרור**, שמרכזת את הנושא מטעמנו.

מדינת ישראל ניצבת כיום בפני אתגרים מורכבים: גידול אוכלוסייה מהיר, שינוי אקלים מתמשך, איומים עולמיים ומקומיים על שרשראות אספקת המזון, ותלות גוברת והולכת ביבוא. במציאות הזו, חייבים להגיד את הדברים בצורה הברורה ביותר: **ביטחון המזון של אזרחי ישראל הוא חלק בלתי נפרד מהביטחון הלאומי שלנו**. כדי להבטיח מענה ארוך טווח, נדרשת מדיניות לאומית סדורה המשלבת בין חיזוק הייצור המקומי, יבוא מגוון וניהול סיכונים מושכל.

משימה מספר 1 – אסטרטגיית ביטחון מזון לאומית:

האתגר: כיום, מערך המזון בישראל פועל ללא מנגנוני ניהול סיכונים מובנים, ללא אופק תכנוני לייצור מקומי וללא תפיסה לאומית מתכללת להבטחת שרשראות האספקה בשגרה ובחירום.

הפתרון: מיסוד **אסטרטגיה לאומית לביטחון מזון 2050**, שתעגן את נושא התזונה והאספקה כנדבך מרכזי בביטחון הלאומי, תוך קביעת יעדים ברורים לייצור מקומי, הגדרת מדיניות יבוא ומלאים, ובניית חוסן בשרשראות האספקה.

בעדכונים הבאים נביא את שאר המשימות שרשמנו.

- **כנס של מפלגת "ישר" למרחב הכפרי** – ביום שני (27/7) התקיים בדרום השרון כנס של מפלגת "ישר", בראשותו של גדי אייזנקוט, להתיישבות ולאתגרי המרחב הכפרי. ביום רביעי בערב (29/7) הוכרז רשמית על הצטרפותה של ראשת המועצה, אושרת גני גוון, למפלגה, צעד שנועד לחזק את ייצוג השלטון האזורי בשיח הציבורי. **אנו מאחלים לאושרת הצלחה!** אנחנו נעשה מאמץ לקחת חלק ולהשתתף בכל כנס של המפלגות המתמודדות בבחירות הקרובות שיוקדש לחקלאות, למרחב הכפרי ולהתיישבות.

אירועים וכנסים

- **יום עיון מודל האנרגיה של NASEM 2021 ברכיב ההזנה של בתכנת נעה** – יום העיון יתקיים ביום שלישי 4/8 בקריה החקלאית בית דגן. פרטים נוספים [כאן](#).

נהלים, סקרים, קולות קוראים ושובות

- **מינוי מנהל אגף כלכלה בתנועה הקיבוצית** – ביום חמישי אישרה מועצת התנועה הקיבוצית את מינויה של ח"כ יעל רון בן משה לראשת אגף כלכלה במקומו של עמוס פרג'ון שמונה למנהל משקי הדרום. **אנו מאחלים ליעל הצלחה רבה ונשמח לשתף פעולה כפי שעשינו בתקופת כהונתה בכנסת.**

- **נוהל תמיכה לסיוע לענפי החקלאות לאור מבצע שאגת הארי** – משרד החקלאות וביטחון המזון מפרסם בזאת נוהל תמיכה לסיוע לענפי החקלאות לאור מבצע "שאגת הארי". נוהל התמיכה מופיע באתר המשרד [כאן](#). **ניתן להגיש בקשות עד ל- 1/9/2026.**

- **נוהל לתמיכה ישירה במגדלי זיתים לשנת 2026 – עדכון** – במסגרת עדכון הנוהל לתמיכה ישירה במגדלי זיתים לשמן לשנת 2026, מגדלים אשר פעילותם החקלאית הנוגעת לנוהל מתבצעת בטווח של עד 9 ק"מ מגבול לבנון, רשאים לצרף לבקשת התמיכה נתונים כספיים המעידים על הכנסות ממכירת זיתים לשמן זית או ממכירת שמן זית, לשנה אחת לפחות מבין השנים הבאות: 2022, 2023, 2024, 2025. נוהל התמיכה מופיע באתר המשרד [כאן](#). **ניתן להגיש בקשות עד ל- 5/8/2026.**

- **נוהל תמיכה בשימור קרקע חקלאית - ממשקי חקלאות בת-קיימא, ביישובי הנגב המערבי וביישובים הסמוכים לגבול הלבנון לשנת 2026** – מטרת נוהל זה היא לעודד יישום והטמעה של ממשקים לעיבוד בר קיימא של קרקע חקלאית, לשם שמירה ושיפור פוריות הקרקע, העלאת כמות החומר האורגני בקרקע, הפחתת סחיפת קרקע וטיוב ניהול הנגר בקרקע. פרטים נוספים [כאן](#).

- **נהלי תמיכה בשימור קרקע חקלאית לשנת 2026** – פורסמו נהלי תמיכה בשימור קרקע חקלאית:

1. נוהל תמיכה בתחזוקת מערכות שימור קרקע לשנת 2026 – לפרטים נוספים [כאן](#).

2. נוהל תמיכה בממשקי חקלאות בת-קיימא לשנת 2026. – לפרטים נוספים [כאן](#).

ניתן להגיש בקשות במערכת התמיכות המרכזית של המשרד בקישור <https://tmi.moag.gov.il> החל ממהיום (2.8.2026).

- **עדכון מועדי הגשה בנהלי תמיכה** – במסגרת עדכון המועד האחרון להגשת בקשות בנהלי התמיכה שלהלן, ניתן להגיש בקשות בנהלים אלה עד ליום 6.8.26. כל יתר נהלי התמיכה עומדים.

1. נוהל תמיכה ישירה בשטחים פתוחים באמצעות רעיית בקר
2. נוהל תמיכה להקמת ושדרוג לולים נטולי כלובים בענף ההטלה
3. נוהל תמיכה להקמת מתחמי לולים להטלה

אורי דורמן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

העתק: עמית יפרח - יו"ר התאחדות חקלאי ישראל

